

Antwoorden kennistoets Preventiebeleid Tijdschrift voor Ouderengeneeskunde TvO 1-2016

1. **Op een woongroep in uw verpleeghuis/woonzorgcentrum wordt bij een patiënt een besmetting geconstateerd met een ESBL-producerende darmbacterie in de urine. Als behandelend specialist ouderengeneeskunde adviseert u:**
- a. een acuut contactonderzoek en
 - b. extra preventieve maatregelen voor alle op de woongroep verblijvende medepatiënten.

Welk antwoord is juist:?

- 1. a=juist, b=juist
- 2. a=juist, b=onjuist
- 3. a=onjuist, b=juist
- 4. a=onjuist, b=onjuist

Antwoord 4 (a=onjuist, b=onjuist) is het goede antwoord. Volgens de WIP-richtlijn BRMO verpleeghuis/woonzorgcentrum wordt bij de meeste BRMO inderdaad een beperkt contact onderzoek geadviseerd (bij kamer- en sanitairgenoten). Er wordt echter een uitzondering gemaakt voor ESBL producerende Enterobacteriaceae (zoals E.coli, Klebsiella, Proteus) en voor ciprofloxacine/gentamicine resistente Enterobacteriaceae. Deze komen namelijk al bij 8-10 procent van de bevolking voor en dan is de kans op een toevalstreffer bij contactonderzoek te groot. Er zou dan ten onrechte de indruk kunnen ontstaan dat er sprake is van een uitbraak. Bij een besmette patiënt worden individuele aanvullende hygiënische maatregelen afgesproken. Bron: WIP-richtlijn BRMO voor de verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen voor ouderen.

Wetenswaardigheid

Niet alle microbiologen houden zich aan dit advies. Vaak adviseren ze toch contactonderzoek. Het is aan de specialist ouderengeneeskunde om de microbioloog hierop te wijzen, aangezien ook de orde van microbiologen de WIP-richtlijn heeft geautoriseerd.

2. **De bij vraag 1 genoemde patiënt is nu al langere tijd niet ziek geweest en niet met antibiotica behandeld. U hoopt dat het dragerschap inmiddels spontaan over is en besluit om opnieuw te gaan kweken. U neemt een urinekweek af en deze blijkt negatief. Voor de zekerheid neemt u een week later nogmaals een urinekweek af en gelukkig is ook deze negatief. U besluit alle aanvullende infectiepreventie maatregelen op te heffen.**

Is deze handelswijze juist of onjuist?

Deze handelswijze is onjuist. Meestal is er sprake van dragerschap van een BRMO in de darm en heeft die patiënt van daaruit een urineweginfectie opgelopen. Als de urine op dat moment BRMO vrij is, is het zeer goed mogelijk dat dit in de darm nog niet zo is. In dit geval moet men dus ook altijd een feces kweek inzetten. Het afnemen van twee kweeksets na elkaar als de eerste set negatief blijkt is goed. Er moet minimaal 24 uur tussen zitten om te besluiten dat de patiënt BRMO-vrij is. Dit geldt niet voor de VRE en CPE, want daarbij moet er minimaal een jaar tussen twee negatieve kweeksets zitten, alvorens de aanvullende infectiepreventie maatregelen mogen worden opgeheven. Bron: WIP-richtlijn BRMO voor de verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen voor ouderen.

- 3. Sinds een aantal jaren is de WHO bezig met een wereldwijde campagne om in zorginstellingen de vijf handhygiëne momenten te promoten. Deze betreffen:**
- 1. Voor contact met de patiënt;**
 - 2. voor een schone handeling (bijv. wondverzorging, katheterisatie e.d.);**
 - 3. na contact met lichaamsmaterialen en vloeistoffen;**
 - 4. na fysiek patiëntencontact;**
 - 5. na fysiek contact met de omgeving van de patiënt.**

De vijf handhygiëne momenten vormen een belangrijk onderdeel van de WIP-richtlijn 'handhygiëne' voor verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen voor ouderen.

Is deze stelling waar of niet waar?

Deze stelling is niet waar. De huidige WIP-richtlijn handhygiëne is erg verouderd en wordt dit jaar herzien. De WIP zal daarbij gebruik maken van de vijf handhygiëne momenten uit de WHO-richtlijn handhygiëne. Mocht u dit jaar uw lokale protocol willen herzien, dan doet u er goed aan om de WHO-richtlijn te raadplegen en de vijf handhygiëne momenten daar alvast in op te nemen. Bron: WHO-richtlijn handhygiëne en WIP-richtlijn handhygiëne voor de verpleeghuizen.

- 4. De WIP stelt zich als doel om voor zowel de ziekenhuizen als de verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen voor ouderen protocollen te ontwikkelen die voor alle betrokkenen compleet en toegankelijk zijn.**

Is deze stelling waar of niet waar?

Deze stelling is niet waar. De WIP maakt geen protocollen die direct bruikbaar zijn op de werkvloer, maar maakt richtlijnen die lokaal in het verpleeghuis zullen moeten omgezet in werkprotocollen. De richtlijnen zijn bedoeld als een soort naslagwerk voor artsen, deskundigen infectiepreventie en verpleegkundigen (of anderen met vergelijkbaar niveau), die lokaal de taak hebben om protocollen te ontwikkelen.

- 5. Een stethoscoop hoeft men alleen te desinfecteren als deze in contact geweest is met bloed of andere lichaamsvochten.**

Is deze stelling waar of niet waar?

Dit antwoord is niet waar. In de BRMO-richtlijn wordt aangegeven dat alle niet patiëntgebonden materialen, waaronder een stethoscoop, als deze in contact zijn geweest met een BRMO-drager, moeten worden gedesinfecteerd met een daarvoor gecertificeerd desinfectiemiddel volgens de aanwijzingen van de fabrikant.

Dit is dus na gebruik bij een patiënt met BRMO-dragerschap. We weten echter wel als we gekweekt hebben of iemand drager is van een BRMO, maar we kennen waarschijnlijk een belangrijk deel van de dragers binnen onze instellingen niet. Mede daarom wordt er momenteel zeer veel nadruk gelegd op alle algemene hygiënemaatregelen. In dat licht is het ook aannemelijk dat het zinvol is om stethoscopen, die meestal van de ene naar de andere patiënt gaan, regelmatig te desinfecteren. De meeste stethoscopen zijn bestand tegen desinfectie met alcohol 70%. Gebruik bij voorkeur geen handalcohol want die bevat een navetter en laat een laagje achter op de stethoscoop. Bron: WIP-richtlijn BRMO voor de verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen voor ouderen.

6. De kleding die door het verzorgend of behandelend personeel wordt gedragen moet dagelijks worden verschoond. Deze kleding dient als volgt te worden gereinigd:
- a. in de wasmachine met een lang programma op 60 graden
 - b. in de droogtrommel worden gedroogd op minimaal de stand 'kastdroog' of heet worden gestreken.

Welk antwoord is juist?

- 1. a=juist, b=juist
- 2. a=juist, b=onjuist
- 3. a=onjuist, b=juist
- 4. a=onjuist, b=onjuist

Antwoord 4 (a=onjuist, b=onjuist) is het goede antwoord. De was mag op 40 graden worden gewassen mits het daarna in de droogtrommel worden gedroogd op minimaal de stand 'kastdroog' of heet worden gestreken. Als de was op 60 graden wordt gewassen hoeft het reinigingsproces niet te worden gevolgd door strijken of drogen in droogtrommel.

Bij wassen op 40 graden worden onvoldoende micro-organismen gedood en is aanvullend strijken of of drogen in een hete droogtrommel als aanvulling noodzakelijk. Bron: WIP-richtlijn 'Persoonlijke hygiëne medewerker' november 2014.